

Číslo: 7028/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 17. 01. 2022 do 20. 01. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Stredná odborná škola, Sládkovičova 2723/120, Snina	
Zriaďovateľ	Prešovský samosprávny kraj

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Štefan Ivan, riaditeľ školy

Ing. Stanislav Baumgartner, zástupca riaditeľa školy pre technicko-ekonomické činnosti

Mgr. Ľudmila Janáková, zástupkyňa riaditeľa školy pre teoretické vyučovanie

V súlade s poverením na **tematickú inšpekciu** č. 7028/2021-2022 zo dňa 12. 01. 2022 inšpekciu **vykonali**:

Ing. Imelda Kruželáková, školská inšpektorka – ŠIC Prešov

Mgr. Jana Dzedzinová, školská inšpektorka – ŠIC Prešov

PaedDr. Ján Paško, školský inšpektor – ŠIC Prešov

Ing. Jaroslav Pisančík, školský inšpektor – ŠIC Prešov

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Realizácia zmien v obsahu teoretického a praktického vzdelávania v závislosti od potrieb žiakov a nastavenie systému opatrení na podporu vzdelávania žiakov, ktorí nemali vytvorené podmienky na dištančné vzdelávanie

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna stredná odborná škola s vyučovacím jazykom slovenským, v ktorej bolo v aktuálnom školskom roku zriadených spolu 13 tried s celkovým počtom 282 žiakov. Škola zabezpečovala vzdelávanie v dennej forme štúdia v študijných odboroch (ďalej len „ŠO“) 9245 M ochrana osôb a majetku (100 žiakov), 6421 L spoločné stravovanie (16 žiakov), 3757 L dopravná prevádzka (18 žiakov) a v učebných odboroch (ďalej len „UO“) 6445 H kuchár (53 žiakov) a 2487 H 01 autoopravár – mechanik (55 žiakov). V ŠO 6332 Q daňové služby sa externou formou vzdelávalo 40 žiakov. Škola evidovala 17 žiakov (5 žiaci v ŠO a 12 žiakov v UO) so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z dôvodu zdravotného znevýhodnenia. Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity ani žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sa v škole nevzdelávali. Riaditeľ školy v informačnom

dotazníku pre riaditeľa školy uviedol, že v školskom roku 2020/2021 sa všetci žiaci školy počas dištančnej formy vzdelávania zúčastňovali online výučby. V riadenom rozhovore však uviedol, že niektorí žiaci, hlavne v UO a tiež v nadstavbovom štúdiu, sa na online vyučovanie nepripájali pravidelne, ale úlohy a prezentácie zasielané vyučujúcimi spracovávali. Školským neúspechom boli ohrození 4 žiaci ŠO 9245 M ochrana osôb a majetku a 7 žiaci v UO 6445 H kuchár a 2487 H 01 autoopravár – mechanik, ten bol však spôsobený skôr dlhodobým nezaujmom o vzdelávanie. Výchovu a vzdelávanie pre žiakov zabezpečovalo spolu 34 pedagógov (26 učiteľov a 8 majstrov odbornej výchovy). Odborní zamestnanci ani pedagogickí asistenti v škole nepôsobili.

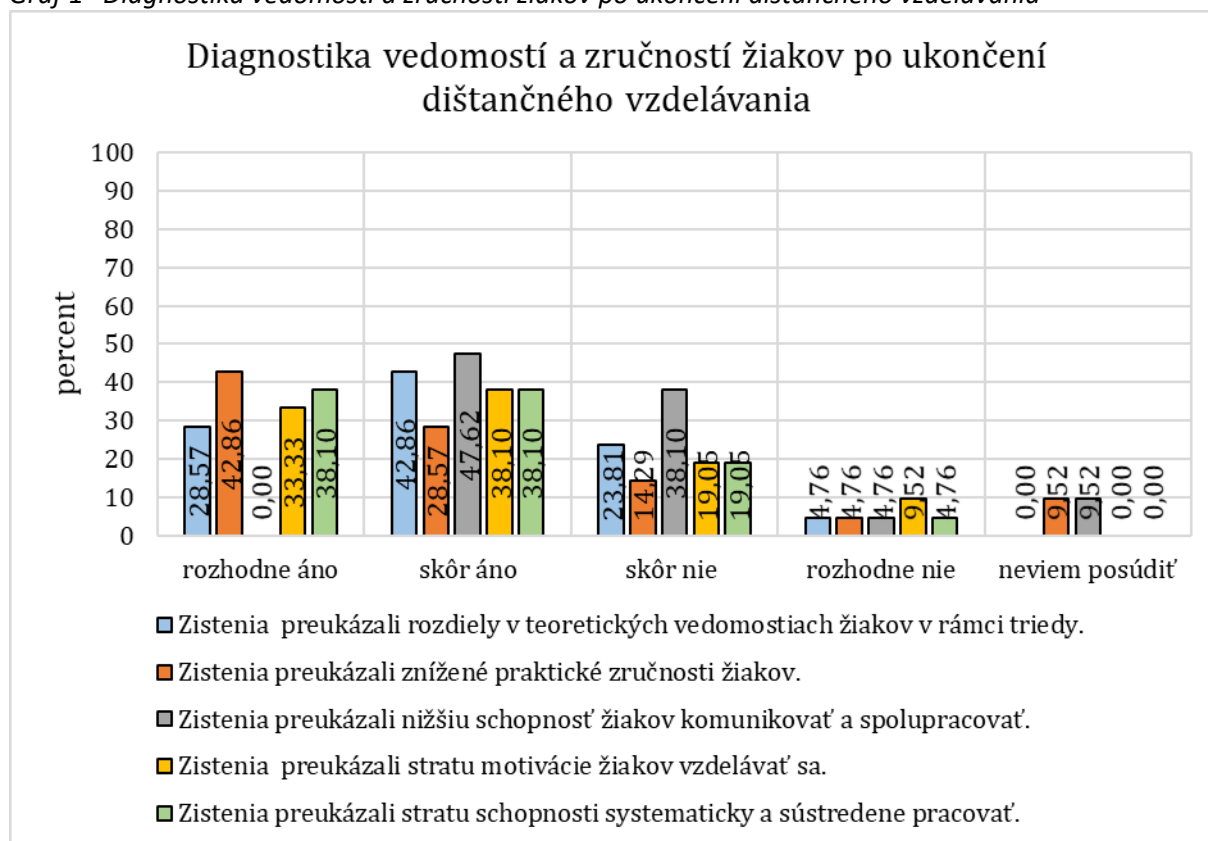
1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Kontrolovaná stredná odborná škola po ukončení mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v súvislosti s ochorením COVID-19 vykonávala v školskom roku 2020/2021 **pedagogickú diagnostiku stavu vedomostí a zručností žiakov** za účelom naplánovania zmien v obsahu a cieľoch vzdelávania pre aktuálny školský rok. Z dotazníka zadaného vybraným pedagogickým zamestnancom¹ vyplynulo, že na zisťovanie miery osvojenia si učiva a identifikovania chýb či nedostatkov súvisiacich s problémami v učení sa počas dištančného vzdelávania využívali predovšetkým rozhovory so žiakmi (90,48 %), sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosť na vyučovanie (80,95 %), ústne skúšanie (66,67 %), ale aj písomné práce rôzneho druhu (61,90 %). Škola na základe vykonanej diagnostiky zistila, že miera osvojenia vedomostí a zručností žiakov bola nižšia len v UO a nedostatky vo vyučovacích predmetoch odborného teoretického vzdelávania a v predmetoch praktickej prípravy mohli negatívne vplývať na kontinuitu ich ďalšieho vzdelávania. Analýzou odpovedí z dotazníka pre pedagogických zamestnancov (Graf 1) bolo ďalej zistené, že väčšina žiakov (71,43 %) po ukončení dištančného vzdelávania stratila motiváciu vzdelávať sa a najvýraznejšie sa táto skutočnosť prejavila v predmetoch praktickej prípravy. Zníženie schopnosti systematicky a sústredene pracovať na vyučovacích hodinách sa podľa opýtaných pedagógov vyskytlo u 76,20 % žiakov. Nižšiu schopnosť vzájomnej komunikácie či spolupráce žiakov v rámci triedy vnímalo 47,62 % pedagógov, pričom 71,43 % respondentov postrehlo aj rozdielnu úroveň žiakov v teoretických vedomostiach a praktických zručnostiach žiakov. Stredná odborná škola na konci školského roka 2020/2021 evidovala celkovo 11 neprospievajúcich žiakov², čo nemalo vzhľadom na realizáciu dištančného vzdelávania stúpajúcu tendenciu v porovnaní so školským rokom 2018/2019, pretože škola v čase prezenčného vyučovania evidovala 21 neprospievajúcich žiakov. Vedúci zamestnanci školy v rozhovore uviedli, že dôvodmi neprospievania týchto žiakov boli okrem neúčasti na dištančnom vzdelávaní aj ich dlhodobý nezáujem o vzdelávanie či neosvojené študijné návyky, ktoré sa začali u nich prejavovať ešte pred mimoriadnym prerušením školského vyučovania.

¹ Dotazník zameraný na vzdelávanie a uplatňovanie podporných opatrení pre žiakov po ukončení dištančného vzdelávania bol zadaný 21 vyučujúcim zo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia a vyučujúcim predmetov odborného teoretického vzdelávania a praktickej prípravy.

² 1 žiak ŠO 9245 M ochrana osôb a majetku po úspešnom vykonaní komisionálnych skúšok z 2 vyučovacích predmetov pokračuje v aktuálnom školskom roku ďalej v štúdiu v 4. ročníku; 10 žiakov (3 žiaci – ŠO; 7 žiakov – UO), ktorí neprospievali z 3 a viac vyučovacích predmetov opakujú ročník.

Graf 1 Diagnostika vedomostí a zručností žiakov po ukončení dištančného vzdelávania

Z predloženej dokumentácie³ vyplynulo, že škola postupovala v minulom aj v aktuálnom školskom roku pri výchove a vzdelávaní žiakov podľa nezmenených **školských vzdelávacích programov** (ďalej len „ŠKVP“) vo všetkých ŠO aj UO. Na základe analýzy zápisníc z jednotlivých predmetových komisií⁴ bolo zistené, že na všetkých vyučovacích predmetoch bol prebratý obsah učiva stanovený vzdelávacími štandardmi a nebolo potrebné zo strany školy posilňovať disponibilnými hodinami niektoré vyučovacie predmety v **učebných plánoch** školy. Vedúci pedagogickí zamestnanci v rozhovore taktiež uviedli, že škola v aktuálnom školskom roku nevykonala zmeny týkajúce sa redukcie **učebných osnov** presunom tém do vyšších ročníkov alebo úpravy obsahu niektorých predmetov vypustením menej podstatných tém.

Kontrolovaný subjekt po návrate žiakov do školy po ukončení dištančného vzdelávania pokračoval v edukačnom procese podľa pôvodného rozvrhu hodín bez akýchkoľvek zmien v **organizácii výchovy a vzdelávania**, bez zaradenia blokového vyučovania do rozvrhu hodín a bez úpravy dĺžky prestávok. Škola v súvislosti s dištančným vzdelávaním nemodifikovala ani nastavený **system hodnotenia a klasifikácie** žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

Zo školou predloženej dokumentácie⁵ a z rozhovoru s vedením školy tiež vyplynulo, že po návrate k prezenčnej výučbe škola nevytvorila premyslený a ucelený **system opatrení**

³ Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady; zápisnice zo zasadnutí predmetových komisií.

⁴ Predmetová komisia pre všeobecnovzdelávacie predmety, pre odborné teoretické vzdelávanie a pre praktickú prípravu.

⁵ Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2019/2020 a za školský rok 2020/2021; zápisnice zo zasadnutia predmetových komisií všetkých vzdelávacích oblastí; zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady.

zameraný na poskytovanie podpory tým žiakom, ktorí sa nezúčastňovali dištančného vzdelávania, resp. sa ho zúčastňovali nepravidelne a nemali o vzdelávanie záujem. Riaditeľ školy v riadenom rozhovore uviedol, že aj napriek tomu, že škola nevypracovala už spomínaný systém opatrení na poskytovanie podpory žiakom, učitelia pristupovali k vzdelávaniu žiakov individuálne podľa ich potrieb, čo v dotazníkoch zadaných Štátnou školskou inšpekciou potvrdilo aj 77,22 % opýtaných žiakov, ktorí sa vyjadrili, že učitelia sa zaujímajú o ich problémy v učení a sú im nápomocní pri ich riešení. Pedagógovia vo výchovno-vzdelávacom procese tiež povzbudzovali a chválili žiakov pri správnych odpovediach alebo pri splnení zadaných úloh, čo v dotazníku vo svojich odpovediach potvrdilo 89,88 % žiakov. V dotazníku zadanom Štátnou školskou inšpekciou sa takmer 71,43 % opýtaných pedagogických zamestnancov vyjadrilo, že v edukácii uplatňovali formatívne hodnotenie, ktoré umožňovalo každému žiakovi zažiť spokojnosť z vykonanej práce a získať tak dôveru vo svoje schopnosti. S týmto tvrdením súhlasilo aj 81,01 % žiakov, ktorí uviedli, že ak niečo nevedia, učitelia im nedajú hneď zlú známku, ale vysvetlia im, kde robia chyby a v akej oblasti sa potrebujú zlepšiť. Vo svojich odpovediach v dotazníkoch sa 73,42 % žiackych respondentov tiež vyjadrilo, že ich výchovno-vzdelávacie výsledky boli v minulom školskom roku počas domáceho vzdelávania negatívne ovplyvnené neúčastou na online hodinách.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Priebeh výchovno-vzdelávacieho procesu bol sledovaný počas 36 hospitácií celkovo na 50 vyučovacích hodinách. Na teoretickom vyučovaní bolo realizovaných 30 hospitácií, z nich 13 vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia (slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk) a 17 hospitácií v predmetoch odborného teoretického vyučovania (potraviny a výživa, marketing, bezpečnostné právo, úvod do sveta práce, komunikácia, kriminalistika, ekonomika, technické kreslenie, strojárka technológia, odpadové hospodárstvo, prevádzka cestnej a mestskej dopravy, cestná a mestská doprava, automobily, psychológia a sociálna komunikácia). Vo vzdelávacej oblasti praktická príprava bolo vykonaných 6 hospitácií na 20 vyučovacích hodinách (praktické cvičenia – administratíva a korešpondencia, odborný výcvik a prax).

Teoretické vyučovanie – všeobecné vzdelávanie

Jazyk a komunikácia

Učenie sa žiaka

Primerane rozvinuté **komunikačné zručnosti** preukázali iba žiaci ŠO najmä na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Ich ústny prejav v materinskom jazyku bol zväčša plynulý, disponovali dostatočnou slovnou zásobou, čo im umožňovalo vyjadrovať sa odborne a spisovne správne, ako aj vhodne reagovať na podnety vyučujúcej. V UO bola miera osvojenia komunikačných zručností nízka, a preto žiaci dokázali sformulovať len stručné, väčšinou jednoslovné odpovede v slovenskom alebo anglickom jazyku. Slabou stránkou rozvíjania komunikačných zručností žiakov v anglickom jazyku v UO aj ŠO bola absencia úloh zameraných na využitie cudzieho jazyka v bežných životných situáciách, ale aj formálna práca s textom, ktorá sa zameriavala len na jeho preklad. Spôsobilosť získať a spracovať informácie prostredníctvom internetu preukázali žiaci ŠO na hodine slovenského jazyka a literatúry, keď prezentovali svoje práce na rôzne témy podľa vlastného výberu a záujmov spracované s využitím programu PowerPoint. V oblasti **rozvíjania poznávacích kompetencií** (Graf 2a) väčšina žiakov ŠO dokázala uplatniť osvojené vedomosti, avšak žiaci UO takéto úlohy dokázali riešiť iba s pomocou vyučujúcich. Úlohy rozvíjajúce vyššie

myšlienkové procesy zamerané na tvorivosť boli zadávané iba v ŠO na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Riešením týchto úloh žiaci preukázali schopnosť analyzovať problém, porovnávať a špecifikovať informácie, ako aj vytvoriť odbornú prednášku alebo slávnostný príhovor na rozličné udalosti. Rozvoj **kompetencií k celoživotnému učeniu** sa (Graf 3a) na sledovaných hodinách nepreukázal ani u žiakov v ŠO ani UO, pretože väčšina z nich prejavovala pasívny postoj k učeniu sa, reagovala iba na podnety učiteľov a nepreukázala iniciatívny prístup pri riešení úloh. Aj keď ich odpovede po obsahovej alebo gramatickej stránke neboli správne, iba ojedinele dostali príležitosť uvedomiť si svoju chybu a opraviť ju. Na žiadnej hodine nemali možnosť zhodnotiť svoj pokrok v učení, avšak v ŠO v predmete slovenský jazyk a literatúra dokázali zhodnotiť výkon spolužiakov pri rečníckom prejave a svoj názor aj zdôvodniť, pričom hodnotení žiaci pokojne akceptovali kritiku od vyučujúcej aj spolužiakov. Keďže učitelia uplatňovali výlučne frontálnu formu práce, žiaci nedostali príležitosť rozvíjať svoje **sociálne kompetencie** formou práce vo dvojiciach alebo v skupinách okrem ojedinelej možnosti spolupracovať so spolužiakom pri vypracovaní cvičenia na hodine anglického jazyka v UO, ktorá však bola dobrovoľná a žiaci ju zväčša nevyužili. Na všetkých sledovaných hodinách v ŠO aj UO žiaci korigovali vlastné správanie a uplatňovali vhodnú komunikáciu s učiteľmi aj so spolužiakmi. Schopnosť aktívne počúvať a vecne argumentovať prejavili len niektorí jednotlivci ŠO.

Vyučovanie učiteľa

Na väčšine sledovaných hodín vyučujúci **pristupovali ku všetkým žiakom rovnako**, úlohy nediferencovali a zistené nedostatky a rozdiely vo vedomostiach zväčša neriešili. Aj keď vo viacerých triedach boli prítomní žiaci so zdravotným znevýhodnením a celkový počet žiakov prítomných na vyučovaní bol nízky, učitelia iba ojedinele optimalizovali ich učebnú záťaž. **Efektívne stratégie vyučovania** boli uplatňované iba na hodinách slovenského jazyka a literatúry v ŠO zadávaním úloh, ktoré rozvíjali tvorivosť žiakov. Na ďalších sledovaných hodinách prevládala tradičný výklad učiteľov podporovaný premietaním prezentácií k preberanej téme, príp. riadený rozhovor so žiakmi s následným diktovaním, resp. odpisovaním poznámok, čo bolo často časovo náročné, a preto učivo nebolo dostatočne precvičené ani upevnené. Dominantné postavenie učiteľov len v malej miere aktivizovalo žiakov a nevytváralo podmienky na ich aktívne činnostné učenie sa. Aj keď takmer na všetkých hodinách boli použité **materiálno-technické prostriedky** (dataprojektor, notebook, pracovné listy), ich využitie občas nebolo efektívne a viedlo k pasivite žiakov. Priebežné motivačné hodnotenie bolo uplatnené najmä na hodinách slovenského jazyka a literatúry, avšak často absentovalo na vyučovaní anglického jazyka, na ktorom chýbala aj účinná spätná väzba. Na väčšine hospitovaných hodín učitelia vytvorili vhodnú a **bezpečnú atmosféru** a na vyučovaní sa nevyskytli žiadne prejavy nevhodného správania sa žiakov (Graf 4a).

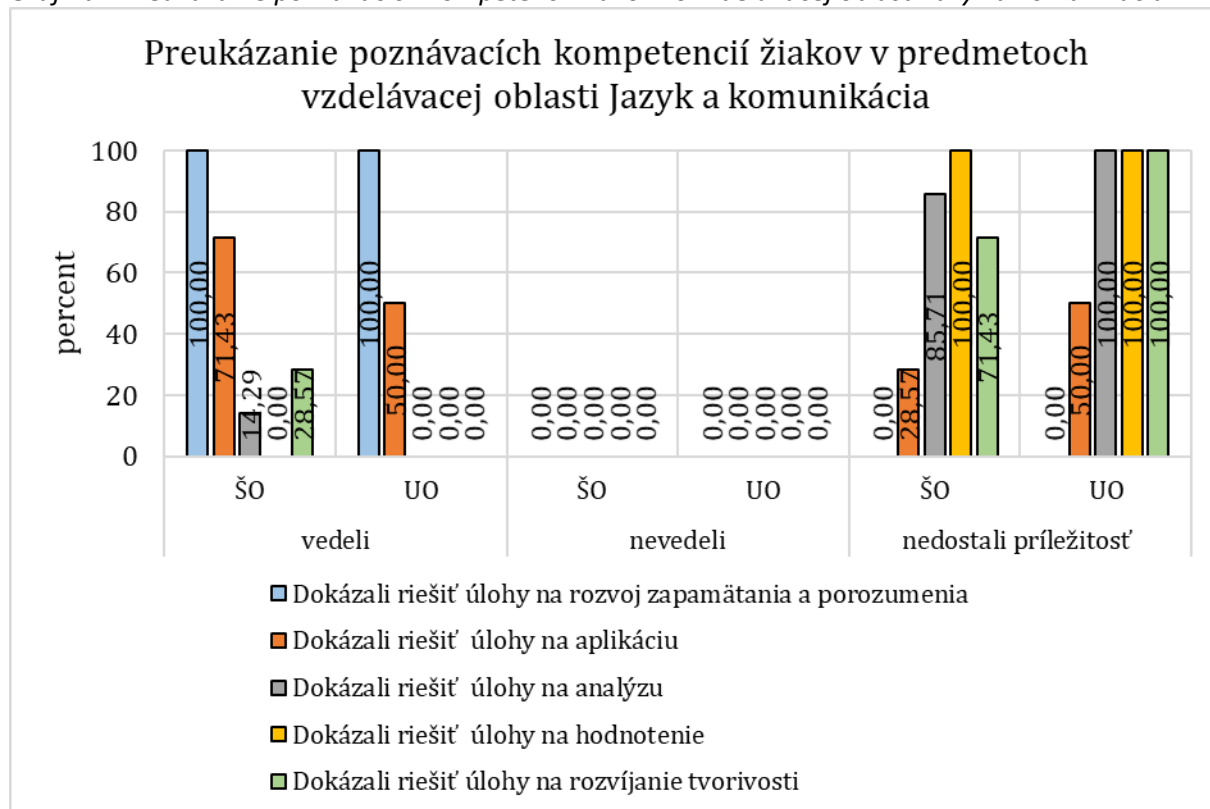
Výrazné pozitíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

- neboli zaznamenané.

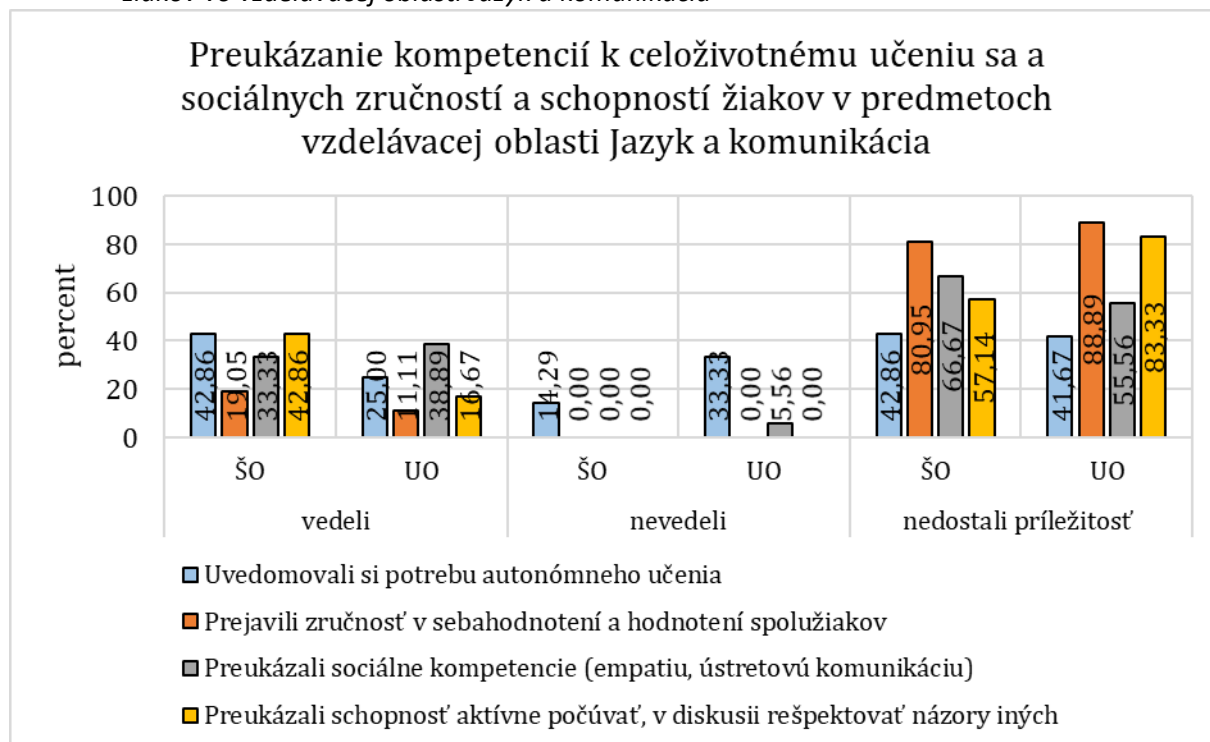
Výrazné negatíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

- nezádanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov v UO a v ŠO v predmete anglický jazyk,
- nízka miera využívania metód a foriem práce smerujúcich k aktívnemu činnostnému učeniu sa žiakov v ŠO aj UO,
- absencia úloh zameraných na rozvíjanie sociálnych kompetencií v ŠO aj UO.

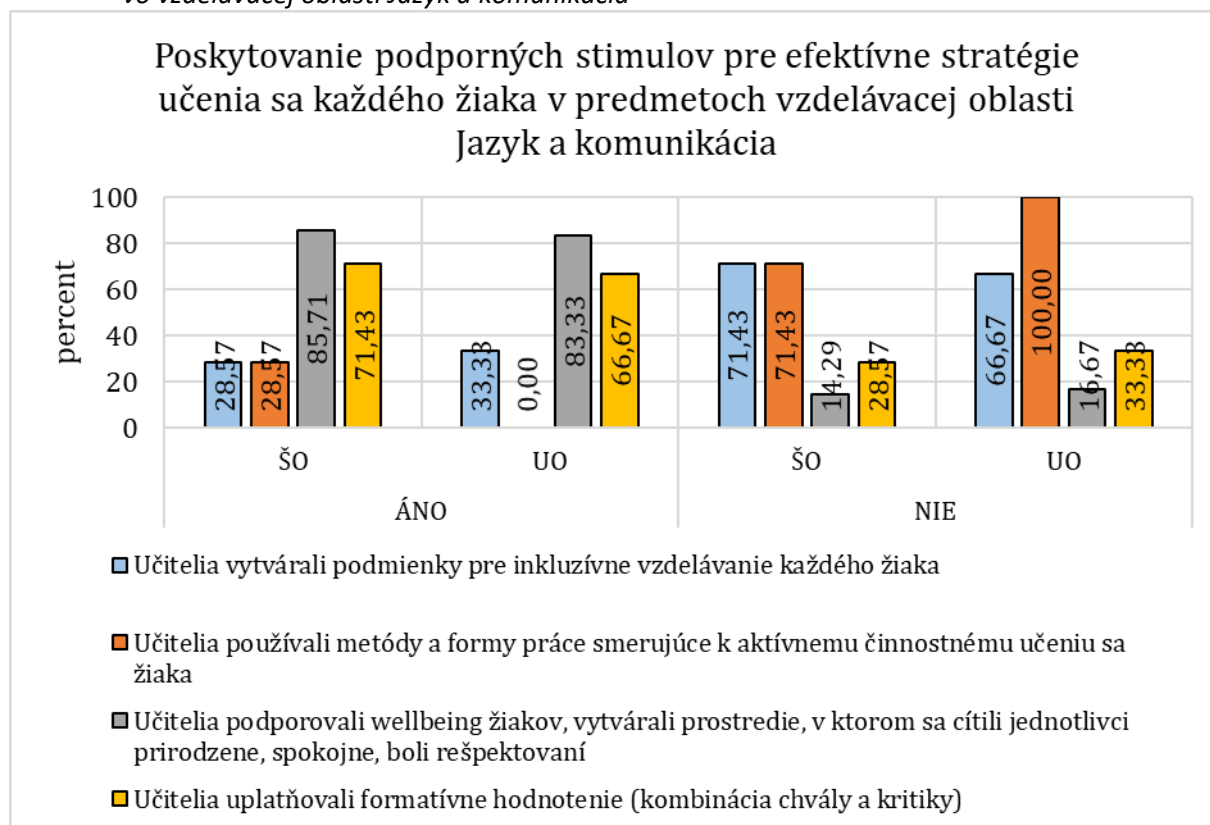
Graf 2a Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia

Graf 3a Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa a sociálnych zručností a schopností žiakov vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia

Graf 4a Poskytovanie podporných stimulov pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia

Teoretické vyučovanie – odborné vzdelávanie

Učenie sa žiaka

Žiaci na väčšine sledovaných hodín disponovali adekvátnymi **komunikačnými spôsobilosťami**, plynulým prejavom, uplatňovali odbornú terminológiu na rôzne témy, napr. význam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny pre absolventov školy, subjekty trestného konania alebo význam marketingu pre podnikanie. Slabou stránkou v oblasti rozvíjania komunikačných kompetencií bolo, že žiaci dostávali len ojedinele príležitosť preukázať svoje zručnosti v oblasti získavania a spracovávaní informácií prostredníctvom vyučovacích programov, počítačových aplikácií a internetu. **Poznávacie kompetencie** sa na kontrolovaných hodinách rozvíjali v malej miere, žiaci väčšinou len reprodukovali zapamätané učivo (Graf 2b), resp. používali už osvojené vedomosti a skúsenosti v konkrétnych situáciách ako napr. určenie a zdôvodnenie faktorov ovplyvňujúcich ekonomickú prevádzku vozidiel. Negatívnym zistením bolo, že žiaci mali možnosť riešiť úlohy na vyššie myšlienkové procesy len minimálne, napr. na základe vypracovaných tém týkajúcich sa frustrácie a asertivity žiaci s pomocou učiteľa prijali závery, v ktorých využívali poznatky z jednotlivých predmetov. Úlohy na rozvoj tvorivosti sa na sledovaných hodinách nevyskytovali vôbec (Graf 2b). Žiaci si v malej miere uvedomovali potrebu autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja, čím sa komplexne nerozvíjali ich **kompetencie k celoživotnému učeniu** sa (Graf 3b). Neprichádzali tiež s novými nápadmi pri riešení úloh a len v malej miere preberali zodpovednosť za vlastné učenie. V ŠO sa na kontrolovaných hodinách prejavila nízka úroveň zručností v sebahodnotení a hodnotení práce spolužiakov (14,81 %) a v UO sa tento jav na hodinách ani nevyskytol (Graf 3b).

Počas priameho pozorovania vyučovacieho procesu neboli v učení sa žiaka zistené výrazné **rozdiele** medzi **ŠO a UO** ani medzi **technickými a netechnickými odborníkmi**.

Vyučovanie učiteľom

Učitelia na väčšine vyučovacích hodín stanovili **výchovno-vzdelávacie ciele** vyučovania orientované na žiaka, ktoré boli merateľné a umožňovali overiť stanovené zámery v závere vyučovania. **Materiálne prostriedky** vyučovacieho procesu vrátane IKT boli využívané málo efektívne s ohľadom k stanoveným cieľom a učebnej téme, najčastejšie sa využívali dataprojektory (PowerPoint prezentácie) a z učebných pomôcok to boli o. i. model a schéma kotúčovej spojky alebo tlačivo dohody o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej doprave. Na všetkých kontrolovaných hodinách učitelia vysvetľovali učivo v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami, avšak len v malej miere uplatňovali **efektívne stratégie vyučovania** (Graf 4b). Pozitívnym zistením na takmer všetkých sledovaných hodinách bolo vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia a dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania sa, či zaisťovanie optimálnych pracovných podmienok v triede pre všetkých žiakov. Slabou stránkou na kontrolovaných hodinách bolo zistenie, že učitelia len zriedkavo uplatňovali formatívne hodnotenie či optimálne kombinovali chválu aj kritiku a svoje hodnotenie zdôvodnili. Klasifikácia bola uplatnená na jednej vyučovacej hodine.

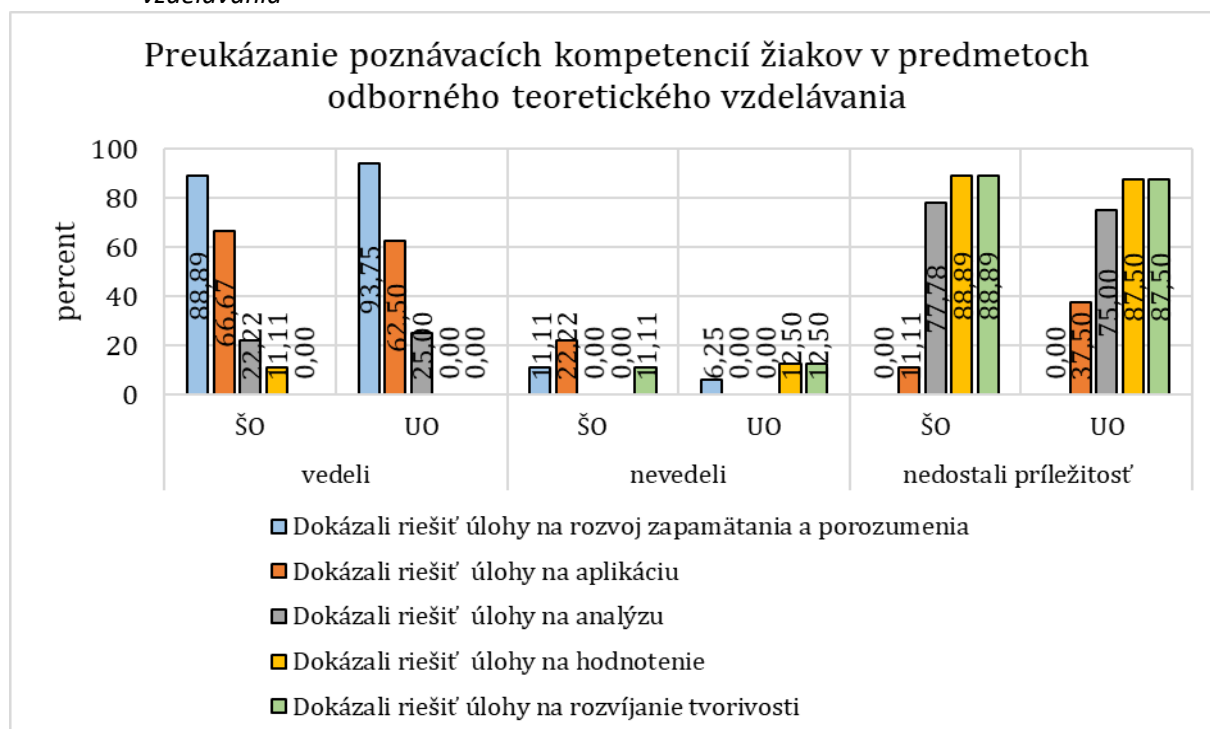
Výrazné **pozitíva z priameho pozorovania** vyučovacieho procesu:

- vytváranie pokojného prostredia, v ktorom sa žiaci cítili prirodzene a bezpečne rovnako v ŠO aj UO.

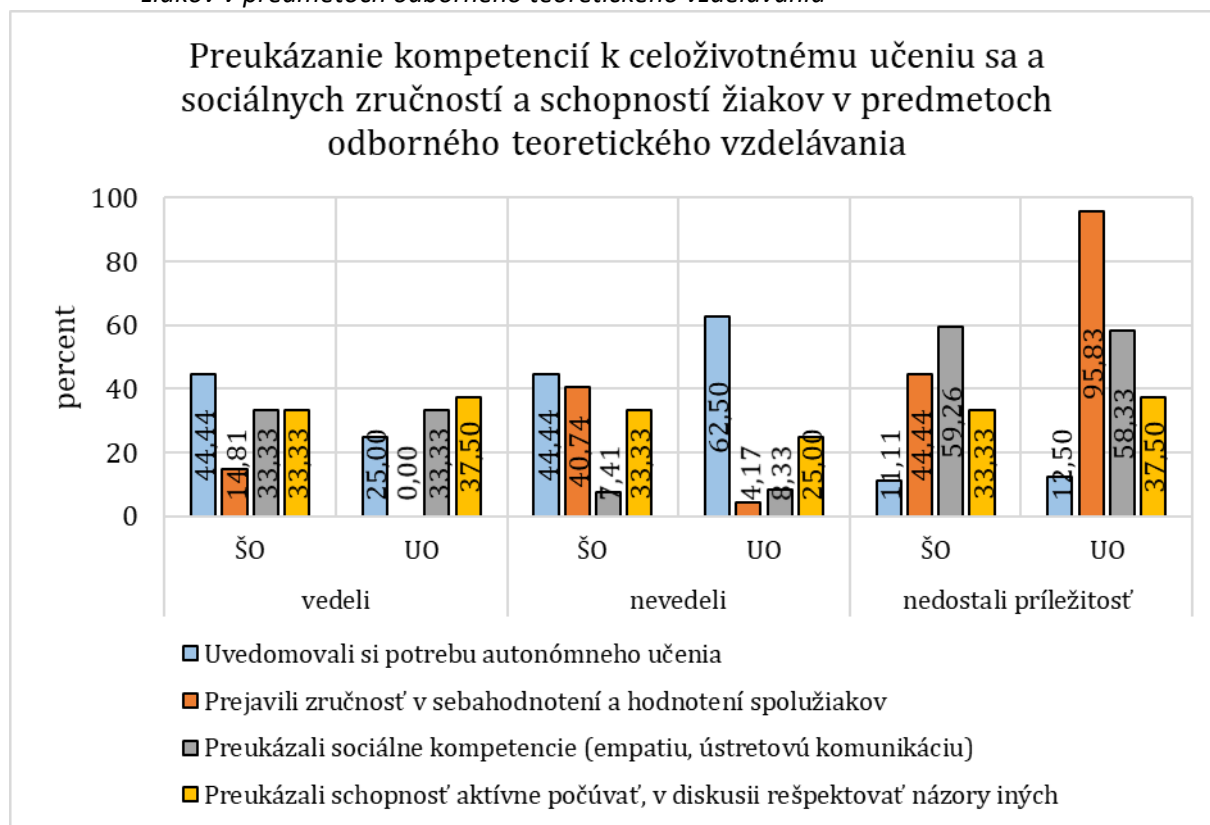
Výrazné **negatíva z priameho pozorovania** vyučovacieho procesu:

- absencia úloh a aktivít na rozvoj vyšších myšlienkových procesov so zameraním na tvorivosť v ŠO aj UO,
- nízka úroveň hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov v ŠO a v UO,
- neposkytnutie spätnej väzby o kvalite výkonu žiaka a o jeho pokroku pochvalou, kritikou alebo klasifikáciou v ŠO a v UO.

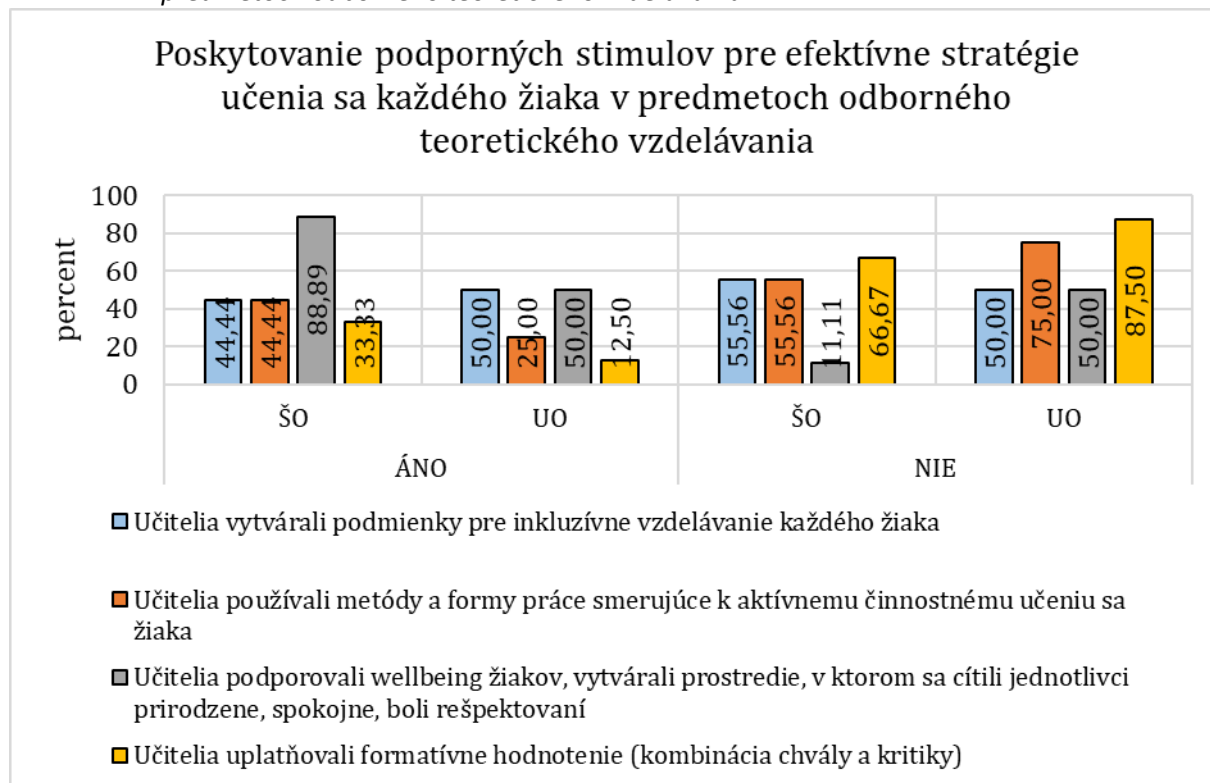
Graf 2b Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov v predmetoch odborného teoretického vzdelávania

Graf 3b Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa a sociálnych zručností a schopností žiakov v predmetoch odborného teoretického vzdelávania

Graf 4b Poskytovanie podporných stimulov pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka v predmetoch odborného teoretického vzdelávania

Praktické vyučovanie

Učenie sa žiaka

Priestorové a materiálno-technické podmienky praktického vyučovania umožňovali žiakom rozvíjať **pracovné zručnosti a návyky** v súlade so vzdelávacími štandardmi kontrolovaných ŠO a UO (Graf 5). Pri riešení zadaných úloh z oblasti autoopravárstva i gastronómie žiaci pracovali prevažne samostatne v neustálej interakcii s majstrom odbornej výchovy (ďalej len „MOV“) a navzájom si pomáhali. V práci s dostupným materiálom a pracovnými pomôckami prejavili primeranú zručnosť a poznali pracovné postupy, čo sa prejavilo v dodržiavaní technologickej disciplíny. Pridelené úlohy dokončili v primeranej kvalite a v stanovenom čase. V praktických cvičeniach z techniky administratívy a korešpondencie preukázali schopnosť pracovať s výukovým programom ATF pre písanie všetkými desiatimi prstami, ako aj s kancelárskym balíkom Microsoft Office. **Rozvoj technického tvorivého myslenia** preukázali žiaci napr. pri montáži a demontáži technologických dielcov, ale aj pri oprave a kontrole zadnej nápravy automobilu a kontrole geometrie kolies. Charakter zadaných úloh umožnil prejaviť kreativitu žiakov predovšetkým pri príprave jedla a pokrmov. Negatívom bola nízka miera rozvíjania sociálnych kompetencií a sebahodnotiacich schopností a zručností žiakov.

V preukázaní pracovných návykov a tvorivého myslenia žiakov **ŠO a UO** sa nevyskytli podstatné rozdiely až na skutočnosť, že žiaci UO dostávali menej priestoru na prácu s výukovými a počítačovými programami a v menšej miere dokázali riešiť úlohy na aplikáciu osvojených poznatkov v nových situáciách (Graf 6). Súčasne bola preukázaná vyššia miera pracovných návykov a tvorivého myslenia u žiakov **technických odborov** (3757 L dopravná prevádzka, 2487 H01 autoopravár – mechanik).

Vyučovanie učiteľom

Vzdelávacie potreby žiakov boli vo väčšej miere zohľadňované v UO u žiakov, ktorí vykonávali praktické vyučovanie skupinovou formou v reálnych podmienkach školských dielní. Žiaci ŠO vykonávali praktické vyučovanie formou praxe, resp. praktických cvičení v triedach, pričom ich pracovná činnosť mala skôr administratívny charakter (vypracovanie prezenčnej listiny alebo spísanie zápisnice z rokovania). Vyučujúci poznali schopnosti jednotlivých žiakov a tomu prispôbili aj výber konkrétnych pracovných činností. V prípade potreby im osobnou inštrukciou ukazovali správne pracovné postupy. Pedagógovia viedli žiakov k **aktívnemu učeniu** sa, k presnosti, zodpovednosti za svoju prácu, ku kontrole výsledkov vlastnej práce, ako aj bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Vlastné kreatívne postupy však mohli žiaci uplatniť len na odbornom výcviku (UO 6445 H kuchár) pri príprave jedla. Vyučovanie prebiehalo v **pokojnej a priateľskej atmosfére**, vyučujúci rešpektovali osobnosť žiakov a na prípadné nedostatky v ich práci reagovali pokojne a povzbudivo (Graf 7). Počas vyučovania uplatňovali najmä formatívne hodnotenie, avšak priestor pre sebahodnotenie žiakov a prezentáciu výsledkov ich činnosti vytvárali v menšej miere.

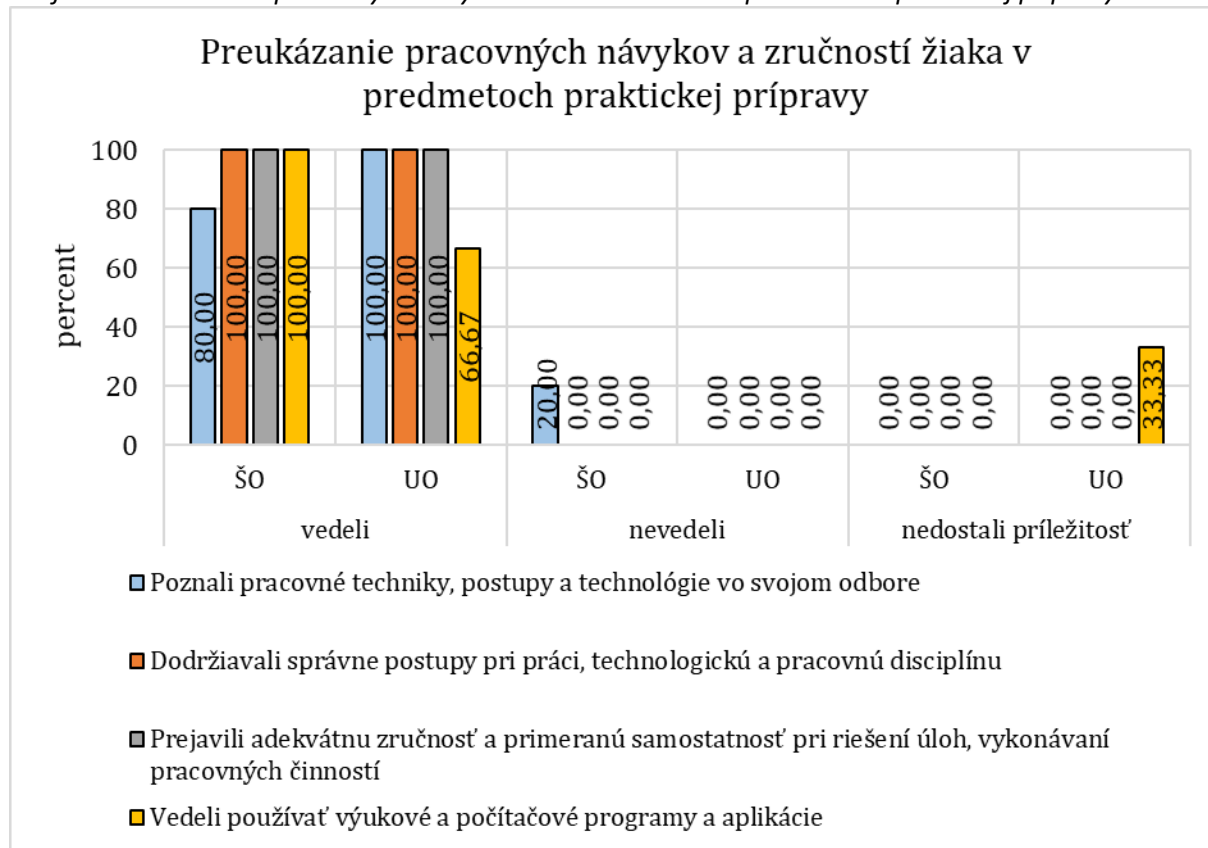
Výrazné pozitíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

- náročnosť zadávaných úloh vyžadujúca riešenie aj zložitejších úloh v ŠO aj UO,
- vzájomná spolupráca medzi žiakmi a učiteľmi a priaznivá pracovná klíma v ŠO aj v UO.

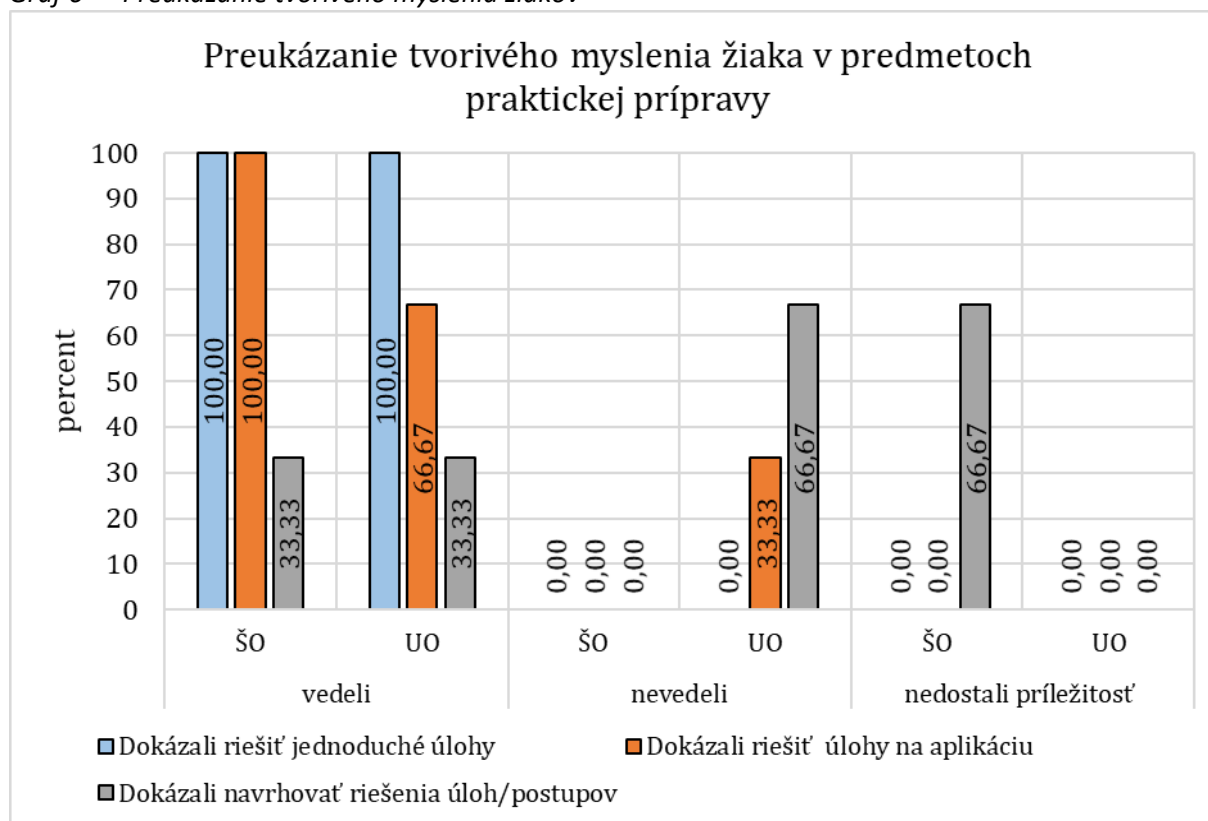
Výrazné negatíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

- nezohľadňovanie vzdelávacích potrieb žiakov ŠO,
- nevytváranie priestoru pre rozvoj hodnotiacich zručností žiakov a prezentáciu výsledkov vlastnej činnosti rovnako v ŠO aj v UO.

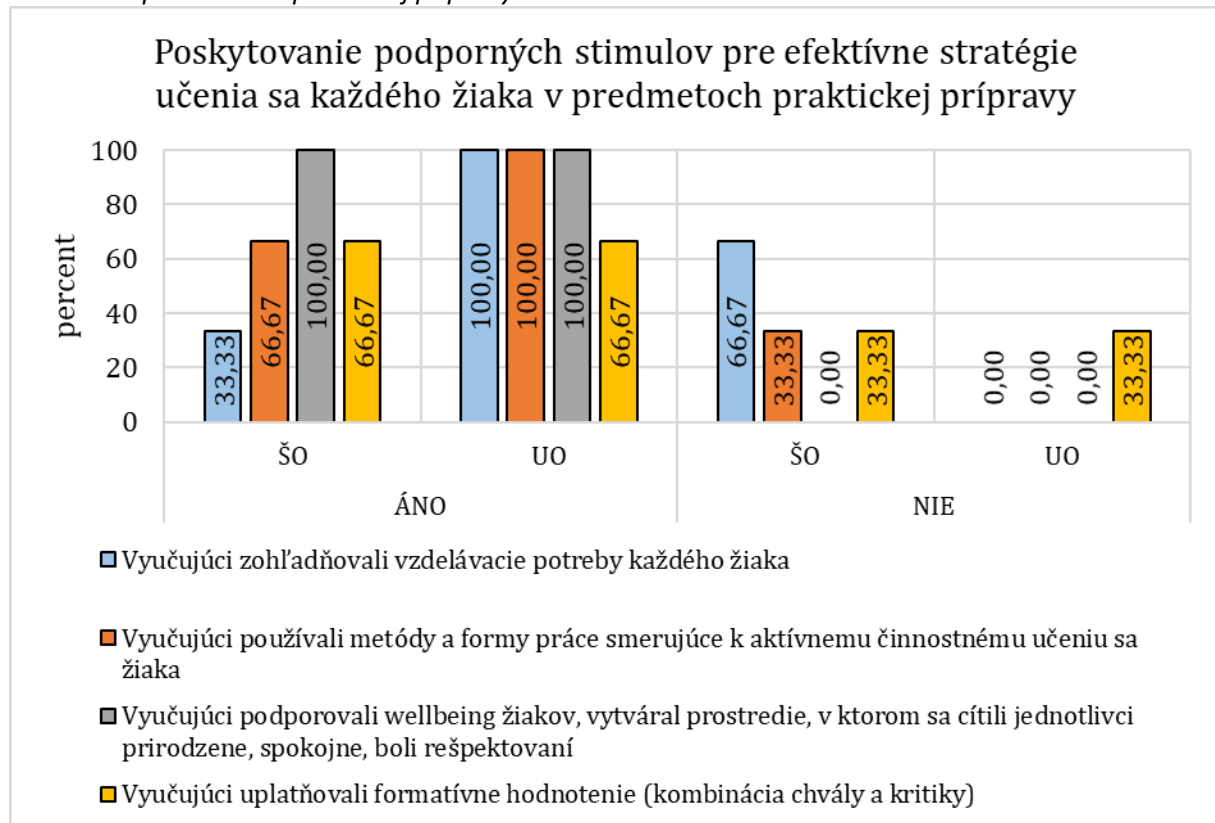
Graf 5 Preukázanie pracovných návykov a zručností žiaka v predmetoch praktickej prípravy

Graf 6 Preukázanie tvorivého myslenia žiakov

Graf 7 Poskytovanie podporných stimulov pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka v predmetoch praktickej prípravy

Efektívnosť nastaveného systému podporných opatrení

Na základe vykonanej pedagogickej diagnostiky vedomostí a zručností žiakov školy bolo zistené, že nedostatky po návrate žiakov z dištančného vzdelávania sa prejavili najviac u žiakov UO, a to vo vyučovacích predmetoch odborného teoretického vzdelávania aj v predmetoch praktickej prípravy. Napriek týmto zisteniam škola **ŠKVP nemodifikovala** ani v jednej skupine UO, a tým v dostatočnej miere nezaistila nadväznosť vzdelávania ani v rámci vyučovania predmetov odborného teoretického vzdelávania ani v praktickej príprave.

Keďže kontrolovaný subjekt nemal vypracovaný ucelený systém podporných opatrení na minimalizáciu dôsledkov neplnohodnotného dištančného vzdelávania, vedenie školy v rozhovore uviedlo, že takéto opatrenia prijímali samotní učitelia a MOV podľa individuálnych potrieb žiakov zistených po ich návrate na prezenčné vyučovanie. V rámci **podpory učenia sa žiakov** na vyučovacích hodinách veľká časť učiteľov a MOV (90,48 %) v dotazníkoch uviedla, že využívala rôzne inovatívne formy vyučovania, čo však nepotvrdili ani odpovede žiakov ani zistenia z hospitačnej činnosti Štátnej školskej inšpekcie. Podobne rozdielne zistenia boli zaznamenané v oblasti poskytovania podporných stimulov podľa špecifických potrieb a možností žiaka, kde takmer všetci učitelia a MOV (90,47 %) deklarovali uplatňovanie špecifických pedagogických intervencií, diferenciaciu úloh a zadaní, ako aj rešpektovanie ich individuálnych potrieb, avšak odpovede žiakov aj zistenia z hospitovaných hodín túto skutočnosť nepotvrdili. Pozitívom na sledovaných hodinách bolo zaraďovanie práce s rôznymi výukovými aplikáciami, aj keď odpovede v dotazníkoch na túto skutočnosť nepoukazovali (učitelia a MOV – 52,39 %, žiaci – 18,99 %). Slabou stránkou vyplývajúcou z hospitácií na hodinách teoretického vyučovania aj praktickej prípravy bolo

ojedinelé vytváranie príležitostí na rozvíjanie sociálnych, hodnotiacich a sebahodnotiacich kompetencií žiakov, čo však nebolo v súlade s odpoveďami učiteľov a MOV v dotazníkoch, v ktorých takmer všetci opýtaní pedagogickí zamestnanci tvrdili, že takéto úlohy na vyučovaní využívali. Ich odpovede však v dotazníkoch nepotvrdili ani opýtaní žiaci. Väčšina učiteľov a MOV (80,95 %) v dotazníkoch uviedla, že vytvárala priestor na rovesnícke učenie, avšak tento spôsob učenia podľa odpovedí v dotazníkoch využívalo 64,56 % žiakov.

Opatrenia zamerané na podporu wellbeingu všetkých žiakov sa pozitívne prejavili vytváraním bezpečného prostredia podporujúceho pozitívne vzťahy, spoluprácu a toleranciu, čo bolo preukázané hospitačnou činnosťou a v dotazníkoch to potvrdili učители a MOV (90,48 %) aj väčšina opýtaných žiakov (77,21 %). Triedne aktivity zamerané na obnovenie a upevnenie vzťahov v rovesníckych skupinách realizovala väčšina pedagógov (76,19 %), s čím súhlasila väčšina žiakov (64,56 %). Väčšia časť učiteľov (66,67 %) zapájala svojich žiakov do programov primárnej prevencie rizikového správania, čo však potvrdila menej ako polovica žiakov (46,84 %).

Opatrenia zamerané **na podporu žiakov v čase mimo vyučovania** škola nere realizovala. Aj keď poskytovanie individuálneho/skupinového doučovania v dotazníkoch uviedla veľká časť učiteľov a MOV (80,95 %), žiaci účasť na takejto forme doučovania nepotvrdili. Škola pri doučovaní žiakov nevyužívala spoluprácu s komunitnými centrami ani sa nezapojila do projektu Letná škola, pretože nevidovala žiakov z marginalizovanej rómskej komunity. Väčšina žiakov (91,14 %) potvrdila záujem zákonných zástupcov o ich vzdelávacie výsledky.

V rámci **opatrení zameraných na skvalitnenie práce a vzdelávania pedagogických zamestnancov** bola preukázaná najmä spolupráca medzi pedagógmi (90,48 %). Škola umožnila pedagogickým zamestnancom zúčastniť sa vzdelávania zameraného na osvojenie nových profesijných kompetencií, čo sa potvrdilo aj v ich kladných odpovediach (71,43 %), ale príležitosť prezentovať vlastné didaktické materiály využila menej ako polovica z nich (47,62 %). Možnosť využiť terapeutickú odbornú pomoc v škole uviedla len malá časť opýtaných pedagógov (19,05 %).

Keďže kontrolovaná škola nevykonala žiadne úpravy v ŠkVP a nemala ani vypracovaný komplexný systém opatrení zameraný na podporu vzdelávania žiakov ohrozených školským neúspechom v dôsledku neplnohodnotného dištančného vzdelávania, realizované opatrenia mali všeobecný charakter, čo neumožňovalo v dostatočnej miere eliminovať rozdiely zistené vo vedomostiach a zručnostiach žiakov po ich návrate na prezenčné vyučovanie.

1.3 INÉ ZISTENIA

Štátna školská inšpekcia kontrolou rozvrhu hodín jednotlivých tried zistila, že na vyučovanie niektorých povinných predmetov⁶ v ŠO 6421 L spoločné stravovanie a 3757 L dopravná prevádzka boli vytvorené spoločné skupiny žiakov z tried I. NA a II. NA nadstavbového štúdia napriek tomu, že v zmysle platného právneho predpisu skupiny zo žiakov viacerých ročníkov možno vytvárať iba na vyučovanie nepovinných predmetov.

⁶ Ruský jazyk a literatúra; fyzika; biológia; chémia; účtovníctvo a štatistika; ekológia; cestná a mestská doprava; prevádzka cestnej a mestskej dopravy; technika prevádzky; manažment v spoločnom stravovaní a prax.

2 ZÁVERY

Stredná odborná škola nevykonala revíziu ŠkVP po návrate žiakov z distančného vzdelávania, čím nevytvorila predpoklady pre nadväznosť vzdelávania naprieč vyučovacími predmetmi a stupňami vzdelávania a zároveň **nereflektovala** zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov.

Škola nevytvorila vo výchovno-vzdelávacom procese systém opatrení, ktorý by **napomáhal** odstrániť deficit v poznatkovej úrovni žiakov s cieľom minimalizovať dôsledky neplnohodnotného dištančného vzdelávania.

Výrazné pozitíva

- učitelia podporovali wellbeing žiakov, vytvárali prostredie, v ktorom sa cíti jednotlivec prirodzene a spokojne,
- dodržiavanie správnych postupov pri práci a prejavenie adekvátnych zručností pri pracovných postupoch na hodinách praktického vyučovania.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie:

- zadávanie úloh žiakom na získavanie a spracovávanie informácií prostredníctvom počítačových aplikácií a internetu a tiež úloh na vyššie myšlienkové procesy zamerané na rozvoj tvorivosti a hodnotenia,
- vytváranie priestoru pre rozvoj hodnotiacich zručností žiakov a prezentáciu výsledkov vlastnej činnosti.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 2 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 65/2015 Z. z. o stredných školách (*vytvorenie skupiny žiakov zloženej z viacerých ročníkov*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) do vyučovacieho procesu zaradiť úlohy a činnosti na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov so zameraním na rozvoj hodnotenia a tvorivosti,
- b) vo vyučovacom procese vytvárať pre žiakov priestor pre prácu vo dvojiciach či skupinách a tiež na prezentovanie a zdôvodňovanie výsledkov ich činnosti.

2. ukladá kontrolovanému subjektu opatrenie:

- a) Na vyučovanie povinných predmetov nevytvárať skupiny zo žiakov viacerých ročníkov.

Termín: do 28. 02. 2022

Zodpovedný: riaditeľ školy

Správu o splnení uloženého opatrenia na odstránenie zisteného nedostatku a jeho príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne **do 11. 03. 2022**.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady
3. zápisnice zo zasadnutia predmetových komisií
4. zápisnice zo zasadnutia rady školy
5. rozvrhy hodín jednotlivých tried
6. osobné rozvrhy učiteľov a vedúcich pedagogických zamestnancov
7. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2020/2021
8. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2019/2020
9. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2018/2019
10. plán adaptačného obdobia pri prechode z dištančného vzdelávania na prezenčné vyučovanie pre žiakov Strednej odbornej školy, Sládkovičova 2723/120, Snina
11. informačný dotazník pre riaditeľa školy

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Ing. Imelda Kruželáková

Dňa: 03. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
Ing. Imelda Kruželáková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Ing. Štefan Ivan

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 09. 02. 2022 v Prešove:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

Ing. Imelda Kruželáková

.....

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Štefan Ivan

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Ing. Štefan Ivan, riaditeľ školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Ing. Imelda Kruželáková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti